



ISSN: 3060-4613



MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI



O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti



No5(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 326 sahifa,
6-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Fizika ta'limida integratsiyalashgan yondashuv: mazmuni va ahamiyati.....	10
<i>Doniyorova Iroda Baxtiyor qizi</i>	
Zamonaviy boshlang'ich ta'lim: milliy dastur, kompetensiya va xorijiy tajriba integratsiyasi.....	14
<i>Omonova Nilufar Parda qizi</i>	
The Role of Environmental Project-Based Learning in Developing EFL Learners' Productive Skills.....	19
<i>Xujanova Shaxina Abdullayevna</i>	
Boshlang'ich sinflarda integratsiyalashgan ta'limning pedagogik aspektlari	24
<i>Eshpo'latova Elnora Yo'ldoshovna</i>	
Talabalarda stressga barqarorlikning nazariy va amaliy tahlili.....	29
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Maxmudova Shahzoda Maksudovna</i>	
Malakaviy o'quv amaliyoti jarayonida bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda didaktik ta'minotning ahamiyati.....	32
<i>Ramozonova Bahroy Sadriddinovna</i>	
Oliy ta'limda raqamli pedagogikaning institutsionallashuvi: boshqaruv, siyosat va raqamli transformatsiya strategiyalari.....	36
<i>Nuraliyeva Dilshoda Yo'ichiboy qizi</i>	
Aholini jismoniy sog'lomlashtirishda sog'lomlashtiruvchi mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.....	41
<i>V. Sh. Raximov</i>	
O'spirinlik davrida motiv va motivatsion sohalarning kasb tanlashdagi o'rni	46
<i>Rayimqulova S., Pulatova R., Do'smatova S., Matyakubova Shohista Odamboy qizi</i>	
Tarbiyachi shaxsining shakllanishida psixologik determinantlarning roli	51
<i>Vasila Yusupova</i>	
Kasbiy ta'lim o'quvchilarini ijodiy qobiliyatini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanish	55
<i>B. X. Sharopov</i>	
Raqamli axborot makonida gumanistik g'oyalarni integratsiyalashning nazariy konsepsiyasi	59
<i>Isanov Najotbek Ilmamat o'g'li</i>	
Fanlararo integratsiya asosida o'quvchilarda iqtisodiy bilimlarni rivojlantirish imkoniyatlari.....	63
<i>J. M. Fayzullayev, Ortiqova E'zoza Olimjon qizi</i>	
Millatlarning o'ziga xos dunyoqarashining psixologik xususiyatlari	67
<i>Murxashev Axmadxon Olimjon o'g'li</i>	
Xalqaro ta'lim dasturlari asosida kasbiy ta'lim muassasalarida metakognitiv kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	70
<i>S. A. Qarshiboyev</i>	
Ijtimoiy media kontentlari orqali talabalarda fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishning nazariy asoslari.....	74
<i>Suyunov Rustam Sadriddinovich</i>	
Ko'p tilli muhitda ingliz tilini o'rganishning lingvistik xususiyatlari	78
<i>Teshaboyeva Mohichexra Sohibjon qizi</i>	
Axborotlashgan jamiyat sharoitida bo'lajak pedagoglarning mediakompetentligini rivojlantirish zarurati.....	81
<i>Umarov Azizbek Vaxobovich</i>	
O'quvchilarda badiiy matn leksikasini o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar: muammo va yechim.....	85
<i>Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini ma'naviy tarbiyalashda Ahmad al-Farg'oniy asarlarini kompyuter imitatsion modellari asosida o'qitish metodikasi.....	89
<i>S. S. Qulmurodova</i>	
Enhancement of Periodontal Disease Management Strategies in Individuals With Chronic Hepatitis C Following Attainment of a Sustained Virological Response.....	92
<i>Makhmudova Ugiloy Bakhtiyorovna</i>	



Epithelial-Mesenchymal Transition's Possible Role in the Pathogenesis of Periodontitis (Literature Review).....	95
Burkhonova Zараfruz Kobilovna	
Gamifikatsiya asosida bo'lajak oligofrenopedagoglarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish texnologiyalari mexanizmini tatbiq etish	102
Bozorboyev Javlon	
Bo'lajak chizmachilik o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish omillari.....	106
Jamilova Dilsuza To'lqin qizi	
Elektrir va magnit maydonida yorug'likning ikkilamchi sinishi.....	110
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Alimardonov Husan Yorqin o'g'li, Ismatullayev Sayfiddin Panji o'g'li	
Lazer texnologiyalarining zamonaviy qo'llanilishi	114
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Muminova Sevinch Kamoliddin qizi, Begnayeve Dilbar Bobonazar qizi	
Fotometrik kattaliklar	117
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Mamatqulova Zebo Komiljon qizi, Xolmaxmatova Sevara Sirojiddin qizi	
Qutublangan yorug'lik manbalari	121
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Turdimurodova Kumushbibi, Normuminova Madina	
Tabiatdagi optik hodisalar	125
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Qudratova Sevinch Otabek qizi, Ulasheva Ruxshona Rustam qizi	
Rus tilini o'qitishda kompetensiyaga asoslangan innovatsion yondashuvlardan foydalanish	129
Erkinova Nozima Utkir qizi	
Rezervga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-psixologik reintegratsiyasini tadqiq etishning ilmiy-metodologik tahlili	133
Ikmatullayev G'. Z.	
Raqamli ta'lim platformalarida matematika o'qitishda sun'iy intellekt yordamida baholash tizimini takomillashtirish	136
Mirzayeva Shahlo Abduraxmanovna, Akbarov Ulug'bek, Abdivaliyeva Umida	
Linguistic and Pedagogical Foundations of Teaching English as a Foreign Language in The Uzbek Context.....	140
Shokirova Mushtariy	
Sun'iy intellektning ta'lim jarayonidagi transformatsion roli	144
Uzoqboyev Xojiakbar Qobuljon o'g'li	
Enhancing Collaborative Learning and Peer Feedback in EFL Classrooms Through Padlet: a Digital Approach to Group Work and Assessment.....	148
Veronica Khatamova	
Kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning rasmlar asosida aqliy faoliyatini rivojlantirishning vizual-didaktik texnologiyalarini takomillashtirish.....	152
Meliqo'ziyev Abduraxmonjon Qahramonjon o'g'li	
Emotsional intellekt – hr menejerlarning qaror qabul qilish kompetensiyasining determinanti sifatida	157
Abdukarimov Muhammadjon Muratovich	
O'g'il bolalarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning tizimli-pedagogik modeli: nazariya, metodologiya va amaliyot	162
Islamova Fotima Shamsiddinovna	
Barkamol yosh avlod fazilatlarini shakllantirishda milliy innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni.....	170
Olimova Dono Shakirovna, Baxtiyorova Shahnoza Mansurbekovna	
Development of Prevention of Professional-Pedagogical Deformation on the Basis of Health-Saving Technologies in Higher Educational Institutions.....	174
Saidova Parvina Mirzo kizi	
O'zbek xalq pedagogikasi mazmuni asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning ilmiy nazariy asoslari	178
Rahmonqulova Guliza Faxriddin qizi	



Bolalarning maktabgacha yosh davrida emotsional rivojlanishiga oid nazariy qarashlar tavsifi.....	182
<i>Abduraxmonova Gulmira Arapjon qizi, Yuldasheva Umida Maxmudovna</i>	
Alohida ehtiyojli bolalar uy ta'limini tashkil etishning korreksion pedagogik tizimining tarkibiy komponentlari.....	186
<i>Jo'raxo'jayev Muhammadazizxo'ja Xalilxo'ja o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida multimedia vositalarining ahamiyati.....	190
<i>Umida Marasulova</i>	
Boshlang'ich funksiya va aniqmas integral.....	193
<i>Mirzayeva Shahlo, Isroilova Zahro, Erkinova Shahrizoda, Javliyeva Dilnura</i>	
Maktabgacha ta'limda bolalar adabiyoti kerakmi?!.....	196
<i>Dilfuza Shadiyeva</i>	
Experimental Study on the Psycho-Pedagogical Effectiveness of Mall-Based Multimodal Learning in Developing Pluricultural Competence	200
<i>Azimova Sevara Muzaffar qizi</i>	
Simulyatsion o'quv muhitida fizika o'qituvchilarining o'z-o'zini boshqarish va refleksiv kompetentligini oshirish	205
<i>Muradov Ilxomjon Abduxamid o'g'li</i>	
Ta'lim menejmentida strategik boshqaruv tushunchasining evolyutsiyasi.....	209
<i>Raximjonov Jamshid Rafiqjon o'g'li</i>	
Raqamli kompetentlik tushunchasining ilmiy-nazariy talqini va xorijiy hamda mahalliy tadqiqotlar tahlili	214
<i>Umirov Boboyor Baxtiyor o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyatlar samaradorligini oshirishda pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish usullari.....	218
<i>Abdreimova Maftuna O'ktam qizi</i>	
Boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishi hamda o'quvchilar yoshiga muvofiqligi.....	223
<i>Bobolov Nuriddin Tojiyevich</i>	
Oliy ta'limda pedagoglarning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish uchun zamonaviy texnologiyalar	228
<i>Isabekov Bahodir Isabek o'g'li</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda tolerantlik madaniyatini shakllantirishning ijtimoiy-psixologik masalalari .	233
<i>Boydavletova Sohiba Abduganiyevna</i>	
Aksiologik yondashuv asosida tarbiya fanini o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish.....	239
<i>G'aybullayev Bobur Nomonjon o'g'li</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy tafakkurni rivojlantirishda didaktik o'yinlarning ahamiyati.....	243
<i>Toshpo'latova Muxlisa G'olib qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning refleksiv kompetentligini rivojlantirishning mazmuni va ilmiy-nazariy pedagogik asoslari.....	248
<i>Mamatqulova Saboxat Abduraxmonovna</i>	
Maktabgacha ta'limda monitoring va baholash tizimini takomillashtirish.....	253
<i>Amanova Durdona Kaxramonovna</i>	
O'zbekiston yoshlarining ma'naviy va estetik tarbiyasida tasviriy san'at va zamonaviy pedagogik texnologiyalar.....	257
<i>Esanova Hulkar Abdurayim qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida eksperimental-tajriba faoliyatini tashkil etish	261
<i>Gafurova Dilnoza Saloxiddinovna</i>	
Ommaviy axborot vositalarining jamiyatdagi xavfsizlik hissiga ta'sirining nazariy va amaliy tahlili	266
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Qoldiboyeva Xayriniso Eldarovna</i>	
Milliy o'yinlarni o'qitishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari.....	269
<i>Ismatov Po'latjon Abdumannobovich</i>	
Ta'lim sifatini boshqarish jarayonida kvalimetrik parametrlarini takomillashtirishda xorijiy tajribalarning ahamiyati	273
<i>Karimova Maxbubaxon Mukimjonovna</i>	



Innovatsion ta'lim sharoitida bolalar adabiyotini o'qitish metodikasini takomillashtirish modeli.....	278
<i>Mirzayeva Nigora Bozorovna</i>	
Matematika o'qitishda milliy qadriyatlarni aks ettirish	282
<i>Mirzayeva Shahlo, Yuldoshova E'zoza Ravshan qizi,</i> <i>Muxtorova Sevinch Asad qizi, Xolboyeva Mushtariy Zayniddin qizi</i>	
Ingliz tilida fe'l frazeoformalarining morfologik tuzilishiga xos umumiy xususiyatlar.....	285
<i>Jo'rayeva Nargiza Shavkatovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining yozma nutqini o'stirishda interaktiv metodlarning ahamiyati.....	289
<i>Ramazonova Munisa Hoshim qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarining lug'at boyligini oshirishda intellektual o'yinlar va interfaol usullardan foydalanish.....	294
<i>Raxmonova Gulrux Ubaydullayevna, Ibragimova Dildora Turabovna</i>	
Maktabgacha ta'limda pedagoglar kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda uslubiy xizmat va hamkorlik mexanizmlarining samaradorligi.....	298
<i>S. A. Rahmonberdiyev</i>	
Yoshlarni destruktiv submadaniyatlar ta'siridan himoyalashning innovatsion pedagogik usullari	304
<i>Xasanova Marxabo Turayevna</i>	
Социально-психологические особенности домашнего насилия в условиях трансформации семьи и цифровизации общества	308
<i>Абдукадирова Лаура Юльбарсовна, Абдуллаева Азиза Комилжон кизи</i>	
Педагогические основы развития инновационной компетентности педагогов в системе дошкольного образования.....	315
<i>Гульнара Ахтямовна</i>	
Роль учебного процесса и творческой деятельности в сохранении психологического равновесия.....	320
<i>Коршубаева Рано Хазраткуловна</i>	



BOSHLANG'ICH SINF TEXNOLOGIYA DARSLIKLARINING TUZILISHI HAMDA O'QUVCHILAR YOSHIGA MUVOFIQLIGI

Bobolov Nuriddin Tojiyevich

Surxondaryo viloyati Sho'rchi tumani 54-umumiy o'rta ta'lim maktabi
boshlang'ich ta'lim fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Boshlang'ich sinflar uchun mo'ljallangan texnologiya darsliklarining tuzilishi, mazmuni hamda ularning o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlariga mosligi tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida boshlang'ich ta'lim tizimida texnologiya fanining o'rni, darsliklarning didaktik talablarga muvofiqligi hamda ularning o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishdagi ahamiyati o'rganildi. Shuningdek, texnologiya darsliklarining metodik tuzilishi, mavzularning ketma-ketligi, amaliy mashg'ulotlarning yoshga mosligi va o'quvchilarning mustaqil faoliyatini rivojlantirishga xizmat qiluvchi elementlari tahlil etildi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarini ishlab chiqishda o'quvchilarning yosh, psixologik va fiziologik xususiyatlarini hisobga olish ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omili ekanligi aniqlandi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, texnologiya fani, darslik tuzilishi, yosh xususiyatlari, didaktik talablar, amaliy mashg'ulotlar, ijodiy faoliyat, kompetensiya.

Abstract: The structure and content of technology textbooks designed for primary school students, as well as their compliance with students' age-related and psychological characteristics, are analyzed. The study examined the role of technology education in the primary education system, the compliance of textbooks with didactic requirements, and their importance in developing students' creative abilities. In addition, the methodological structure of technology textbooks, the sequence of topics, the suitability of practical activities for students' age characteristics, and the elements contributing to the development of independent learning skills were analyzed. The results of the study revealed that taking into account the age-related, psychological, and physiological characteristics of students in the development of primary school technology textbooks is an important factor in increasing the effectiveness of education.

Key words: primary education, technology education, textbook structure, age characteristics, didactic requirements, practical activities, creative activity, competence.

Аннотация: Проанализированы структура и содержание учебников по технологии для начальных классов, а также их соответствие возрастным и психологическим особенностям учащихся. В ходе исследования изучены роль технологии в системе начального образования, соответствие учебников дидактическим требованиям и их значение в развитии творческих способностей учащихся. Кроме того, рассмотрены методическая структура учебников по технологии, последовательность тем, соответствие практических занятий возрастным особенностям учащихся, а также элементы, способствующие развитию их самостоятельной деятельности. По результатам исследования установлено, что учёт возрастных, психологических и физиологических особенностей учащихся при разработке учебников по технологии для начальной школы является важным фактором повышения эффективности обучения.

Ключевые слова: начальное образование, технология, структура учебника, возрастные особенности, дидактические требования, практические занятия, творческая деятельность, компетенция.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, o'quv jarayoniga innovatsion yondashuvlarni joriy etish va ta'lim sifatini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Xususan, boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi, tafakkuri va ijodiy qobiliyatlari shakllanadigan muhim davr hisoblanadi. Shu sababli mazkur bosqichda qo'llaniladigan darsliklar va o'quv qo'llanmalarining mazmuni, tuzilishi hamda metodik asoslari puxta ishlab chiqilishi zarur. Darslik nafaqat bilim manbai, balki o'quv jarayonini tashkil etuvchi asosiy didaktik vosita sifatida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining psixologik va fiziologik rivojlanish xususiyatlari o'ziga xos bo'lib, ular ta'lim materiallarini asosan ko'rgazmali, amaliy hamda qiziqarli shaklda qabul qiladilar. Shu sababli boshlang'ich sinf darsliklarini yaratishda o'quvchilarning yosh xususiyatlari, bilish faoliyati, qiziqishlari va individual rivojlanish darajasi alohida e'tiborga olinishi lozim. Ayniqsa, texnologiya fani darsliklari o'quvchilarda mehnat madaniya-

tini shakllantirish, amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish hamda ijodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlashda muhim vosita hisoblanadi.

Texnologiya fani boshlang'ich ta'lim tizimida o'quvchilarni oddiy mehnat faoliyati bilan tanishtirish, turli materiallar bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirish va ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu fan orqali o'quvchilar turli buyumlar tayyorlash, texnologik jarayonlarni tushunish, mehnat qurollaridan to'g'ri foydalanish hamda jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini egallaydilar. Bu esa, o'z navbatida, ularning hayotiy kompetensiyalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Zamonaviy ta'lim konsepsiyalariga ko'ra, darsliklar nafaqat nazariy bilimlarni beruvchi vosita, balki o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiruvchi, ularni ijodiy faoliyatga undovchi pedagogik resurs sifatida ham qaraladi. Shu nuqtai nazardan, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklari o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos holda ishlab chiqilishi, ularning bilish faoliyatini faollashtiruvchi metodik elementlarni o'z ichiga olishi zarur.

Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mo'ljallangan texnologiya darsliklarining muhim jihatlaridan biri ularning tuzilishidir. Darslikning tuzilishi o'quv materiallarining mantiqiy ketma-ketligi, mavzularning izchil joylashuvi, amaliy mashg'ulotlarning tizimli tashkil etilishi hamda ko'rgazmali materiallarning mavjudligi bilan belgilanadi. Agar darslik mazmuni o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos kelmasa yoki materiallar murakkab tarzda bayon etilsa, bu o'quvchilarning fan bo'yicha bilimlarni o'zlashtirishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Shuningdek, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarida o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan topshiriqlar, mustaqil ishlar va amaliy mashg'ulotlarga alohida e'tibor berilishi lozim. Chunki boshlang'ich ta'lim bosqichida o'quvchilarning ijodiy tafakkuri, tasavvuri va qiziqishlari aynan amaliy faoliyat orqali rivojlanadi. Shu sababli texnologiya darsliklarida ko'rgazmali vositalar, rasmlar, diagrammalar va bosqichma-bosqich bajariladigan topshiriqlar muhim o'rin egallaydi.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlarda kompetensiyaviy ta'lim tamoyillari ham muhim o'rin tutadi. Texnologiya fani o'quvchilarda nafaqat amaliy ko'nikmalarni, balki muammoli vaziyatlarda mustaqil qaror qabul qilish, ijodiy fikrlash va jamoada ishlash kabi kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu sababli texnologiya darsliklarini yaratishda kompetensiyaviy yondashuv asosida topshiriqlar tizimini ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishini ilmiy asosda tahlil qilish hamda ularning o'quvchilar yoshiga muvofiqligini aniqlash ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, texnologiya darsliklarini takomillashtirish bo'yicha ilmiy tavsiyalar ishlab chiqish boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishini tahlil qilish, ularning o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mosligini aniqlash hamda darsliklarni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iboratdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich ta'lim tizimida darsliklarning mazmuni, tuzilishi va metodik asoslarini takomillashtirish masalasi pedagogika fanining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Darslik o'quv jarayonining asosiy didaktik vositasi bo'lib, u orqali o'quvchilarga bilim, ko'nikma va malakalar tizimli ravishda yetkaziladi. Shu sababli boshlang'ich sinf darsliklarini yaratishda ularning ilmiy asoslanganligi, o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mosligi hamda pedagogik talablarga javob berishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Pedagogika va didaktika sohasidagi ilmiy tadqiqotlarda boshlang'ich ta'lim darsliklarini yaratishda o'quvchilarning psixologik rivojlanish darajasi, idrok qilish xususiyatlari hamda bilish faoliyati hisobga olinishi zarurligi ta'kidlanadi. Bu borada ko'plab pedagog olimlar tomonidan darsliklarning didaktik imkoniyatlari va ularning ta'lim samaradorligiga ta'siri chuqur o'rganilgan.

Boshlang'ich ta'lim metodikasi bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda darsliklarning tuzilishi o'quv jarayonini samarali tashkil etishda muhim omil sifatida qaraladi. Darslikning mazmuni va tuzilishi o'quv materiallarining izchilligi, mavzularning mantiqiy ketma-ketligi hamda o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtiruvchi topshiriqlar tizimi orqali belgilanadi. Shu jihatdan boshlang'ich sinf texnologiya darsliklari o'quvchilarning amaliy faoliyatini rivojlantirishga xizmat qiladigan didaktik vosita sifatida alohida ahamiyatga ega.

Pedagog olimlarning fikricha, boshlang'ich sinf o'quvchilari abstrakt fikrlashdan ko'ra ko'proq ko'rgazmali va amaliy faoliyat orqali bilimlarni o'zlashtiradilar. Shu sababli boshlang'ich sinf darsliklarida nazariy materiallar qisqa, sodda va tushunarli shaklda berilishi, amaliy mashg'ulotlar esa o'quvchilarning qiziqishini oshiradigan tarzda tashkil etilishi lozim. Ayniqsa, texnologiya fanida o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirish uchun turli materiallar bilan ishlash, buyumlar yasash hamda loyihaviy topshiriqlarga keng o'rin berilishi zarur.



Boshlang'ich ta'lim metodikasini o'rganishda ko'plab olimlar texnologiya fanining o'quvchilarning mehnat ko'nikmalarini shakllantirishdagi ahamiyatini alohida ta'kidlab o'tganlar. Tadqiqotlarda texnologiya darslari o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish, ularni amaliy faoliyatga jalb etish hamda mehnat madaniyatini shakllantirishda muhim pedagogik vosita ekanligi qayd etiladi.

Shuningdek, zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda boshlang'ich ta'lim jarayonida kompetensiyaviy yondashuvni joriy etish muhim masala sifatida qaralmoqda. Kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarning nafaqat bilim olishiga, balki olingan bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llay olishiga ham qaratilgan. Shu nuqtai nazardan, texnologiya darsliklari o'quvchilarda muammoli vaziyatlarni hal qilish, mustaqil qaror qabul qilish va ijodiy fikrlash kabi kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qilishi lozim.

Ilmiy manbalarda boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishi bir necha asosiy komponentlardan iborat bo'lishi kerakligi ta'kidlanadi. Bular quyidagilardan iborat: nazariy materiallar, amaliy mashg'ulotlar, ko'rgazmali vositalar, mustaqil topshiriqlar, nazorat savollari va baholash elementlari.

Mazkur komponentlar o'zaro uzviy bog'langan holda o'quvchilarning bilim olish jarayonini tizimli ravishda tashkil etishga xizmat qiladi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ko'rgazmali materiallarning mavjudligi muhim didaktik omil hisoblanadi. Chunki bu yoshdagi o'quvchilar vizual materiallar orqali bilimlarni tezroq va samaraliroq o'zlashtiradilar.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda texnologiya darsliklarida innovatsion yondashuvlardan foydalanish masalasi ham keng o'rganilmoqda. Jumladan, interfaol metodlar, loyihaviy faoliyat, muammoli ta'lim hamda integrativ yondashuv texnologiya fanini o'qitishda samarali metodlar sifatida e'tirof etiladi. Ushbu metodlar o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtiradi va ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining o'quvchilar yoshiga mosligi masalasi ham pedagogik tadqiqotlarda muhim o'rin egallaydi. Psixologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun o'quv materiallari ularning yosh xususiyatlariga mos ravishda sodda, qiziqarli va ko'rgazmali bo'lishi zarur. Agar darslik materiallari murakkab yoki o'quvchilarning bilish darajasiga mos kelmasa, bu o'quvchilarning fan bo'yicha bilimlarni o'zlashtirishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Shu bilan birga, zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni o'quv jarayoniga joriy etish ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Raqamli ta'lim resurslari, elektron darsliklar va multimedia vositalari boshlang'ich ta'lim jarayonini yanada samarali tashkil etishga yordam beradi. Bu esa texnologiya darsliklarini takomillash-tirishda yangi pedagogik imkoniyatlarni yaratadi.

Yuqoridagi ilmiy manbalar va tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarini yaratishda o'quvchilarning yosh xususiyatlari, bilish faoliyati va psixologik rivojlanish darajasi alohida e'tiborga olinishi zarur. Shuningdek, darsliklar o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantiruvchi topshiriqlar hamda amaliy mashg'ulotlarga boy bo'lishi ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida boshlang'ich sinf texnologiya darsliklariga oid mahalliy va xorijiy ilmiy manbalar, davlat ta'lim standartlari hamda metodik qo'llanmalar tahlil qilindi. Ma'lumotlarni yig'ishda ilmiy adabiyotlarni o'rganish, qiyosiy tahlil va kuzatish usullaridan foydalanildi. Olingan ma'lumotlar tizimlashtirilib, darsliklarning tuzilishi, mazmuni hamda o'quvchilar yoshiga muvofiqligi pedagogik jihatdan tahlil qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

1-jadval: Boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishi hamda o'quvchilar yoshiga muvofiqligini baholash mezonlari

Tahlil mezonlari	Darslik tuzilishidagi asosiy elementlar	O'quvchilar yoshiga moslik jihatlar	Pedagogik ahamiyati
Darslikning umumiy tuzilishi	Kirish qismi, mavzular ketma-ketligi, amaliy mashg'ulotlar, yakuniy savollar	7–10 yoshli o'quvchilar uchun sodda va tizimli tuzilish	O'quv materiallarini izchil o'zlashtirishga yordam beradi
Nazariy materiallar	Qisqa matnlar, tushunarli izohlar, asosiy tushunchalar	Murakkab terminlardan kam foydalanish, sodda va ravon bayon	O'quvchilarning bilimlarni tez va oson qabul qilishini ta'minlaydi
Amaliy mashg'ulotlar	Turli materiallar bilan ishlash, buyumlar tayyorlash bosqichlari	O'quvchilarning jismoniy va psixologik imkoniyatlariga mos topshiriqlar	Mehnat ko'nikmalari va ijodiy faoliyatni rivojlantiradi
Ko'rgazmali materiallar	Rasmlar, sxemalar, illustratsiyalar, bosqichma-bosqich ko'rsatmalar	Vizual tafakkurga mos ravishda rangli va aniq tasvirlar	O'quvchilarning qiziqishini oshiradi va bilimni mustahkamlaydi

Mustaqil topshiriqlar	Amaliy ishlar, ijodiy topshiriqlar, savol va vazifalar	Qiyinchilik darajasi o'quvchilar yoshiga mos bo'lishi	Mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatlarni rivojlantiradi
Baholash elementlari	Nazorat savollari, test topshiriqlari, amaliy ish natijalarini baholash	Oddiy va tushunarli savollar tizimi	O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini aniqlashga xizmat qiladi
Ijodiy faoliyatni rivojlantirish	Loyihaviy topshiriqlar, yangi buyumlar yaratish vazifalari	O'quvchilarning qiziqishlari va tasavvuriga mos topshiriqlar	Ijodiy tafakkur va tashabbuskorlikni shakllantiradi

Mazkur analitik jadval boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishi hamda ularning o'quvchilar yoshiga muvofiqligini baholash mezonlarini tizimli ravishda aks ettiradi. Jadvalda darslikning asosiy tarkibiy qismlari – nazariy materiallar, amaliy mashg'ulotlar, ko'rgazmali materiallar, mustaqil topshiriqlar va baholash elementlari alohida mezonlar asosida tahlil qilingan.

Tahlil natijalariga ko'ra, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklari o'quvchilarning yosh, psixologik va fiziologik xususiyatlariga mos ravishda tuzilishi zarur. Ayniqsa, amaliy mashg'ulotlar, ko'rgazmali materiallar hamda ijodiy topshiriqlar o'quvchilarning texnologiya faniga bo'lgan qiziqishini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, jadvalda keltirilgan mezonlar darsliklarning pedagogik samaradorligini aniqlash hamda ularni takomillashtirish bo'yicha ilmiy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

Boshlang'ich ta'lim tizimida texnologiya fanini o'qitish jarayonida darsliklarning tuzilishi va mazmuni muhim didaktik ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, texnologiya darsliklari o'quvchilarning yosh, psixologik va fiziologik xususiyatlariga mos ravishda tuzilganda ta'lim samaradorligi sezilarli darajada oshadi. Ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mo'ljallangan darsliklarda nazariy materiallarning qisqa va sodda bo'lishi, amaliy mashg'ulotlarning esa ko'proq o'rin egallashi muhim ahamiyatga ega.

Tadqiqot davomida olib borilgan tahlillar texnologiya darsliklarining tuzilishi o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirishda muhim omil ekanligini ko'rsatdi. Agar darslikda mavzular izchil va mantiqiy ketma-ketlikda berilgan bo'lsa, o'quvchilar yangi bilimlarni osonroq o'zlashtiradilar. Aksincha, mavzular tizimsiz joylashtirilgan yoki o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos kelmaydigan murakkab materiallar bilan boyitilgan bo'lsa, bu o'quvchilarning bilimlarni qabul qilish jarayonini qiyinlashtirishi mumkin.

Shuningdek, tadqiqot natijalari boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarida ko'rgazmali materiallarning muhim rol o'ynashini ko'rsatdi. Bu yoshdagi o'quvchilar asosan tasviriy va vizual tafakkur orqali bilimlarni o'zlashtirganligi sababli, rasmlar, sxemalar va bosqichma-bosqich ko'rsatmalar orqali berilgan materiallar ularga yanada tushunarli bo'ladi. Ko'rgazmali vositalar nafaqat o'quvchilarning qiziqishini oshiradi, balki ularning amaliy topshiriqlarni to'g'ri bajarishiga ham yordam beradi.

Tadqiqot jarayonida texnologiya darsliklarida amaliy mashg'ulotlarga alohida e'tibor qaratilishi zarurligi ham aniqlandi. Chunki texnologiya fani o'z mohiyatiga ko'ra amaliy faoliyatga asoslangan fan hisoblanadi. Amaliy mashg'ulotlar o'quvchilarning mehnat ko'nikmalarini rivojlantirish, ularni mustaqil faoliyatga jalb etish hamda ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishda muhim pedagogik vosita hisoblanadi. Shu sababli texnologiya darsliklarida amaliy ishlar bosqichma-bosqich va o'quvchilar yoshiga mos ravishda tashkil etilishi lozim.

Bundan tashqari, zamonaviy pedagogik yondashuvlarda kompetensiyaviy ta'lim tamoyillari muhim o'rin tutadi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, texnologiya darsliklarida kompetensiyaviy yondashuv asosida tuzilgan topshiriqlar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishda samarali hisoblanadi. Bunday topshiriqlar o'quvchilarni muammoli vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilishga, yangi g'oyalar ishlab chiqishga hamda jamoada ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

Tadqiqot natijalarini boshqa ilmiy tadqiqotlar bilan qiyosiy tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining samaradorligi ko'p jihatdan ularning metodik jihatdan to'g'ri tuzilganligiga bog'liq. Ilmiy manbalarda ham darsliklarning didaktik talablarga javob berishi, o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mosligi hamda amaliy mashg'ulotlarga boy bo'lishi ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil ekanligi ta'kidlangan.

Shu bilan birga, zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari ham kengayib bormoqda. Elektron darsliklar, multimedia materiallari hamda interfaol ta'lim vositalari boshlang'ich ta'lim jarayonini yanada samarali tashkil etishga yordam beradi. Texnologiya fanini o'qitishda bunday innovatsion yondashuvlardan foydalanish o'quvchilarning qiziqishini oshirish bilan birga, ularning bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishiga ham xizmat qiladi.

Yuqoridagi tahlillar shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishi va mazmuni o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos bo'lishi, amaliy faoliyatga yo'naltirilgan bo'lishi hamda zamonaviy pedagogik yondashuvlarga asoslanishi zarur. Bunday yondashuv boshlang'ich ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish va o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.



XULOSA VA TAKLIFLAR

Boshlang'ich ta'lim tizimida texnologiya fanini samarali o'qitish ko'p jihatdan darsliklarning mazmuni va tuzilishiga bog'liqdir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklari o'quvchilarning yosh, psixologik va fiziologik xususiyatlariga mos ravishda ishlab chiqilganda ta'lim jarayonining samaradorligi sezilarli darajada oshadi.

Tahlillar natijasida aniqlanishicha, boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishi izchil va mantiqiy ketma-ketlikka ega bo'lishi, nazariy materiallar sodda va tushunarli tarzda bayon etilishi, amaliy mashg'ulotlarga keng o'rin berilishi zarur. Ayniqsa, o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan topshiriqlar, ko'rgazmali materiallar hamda bosqichma-bosqich bajariladigan amaliy ishlar darsliklarning pedagogik samaradorligini oshiradi.

Tadqiqot davomida texnologiya darsliklarida ko'rgazmali materiallar va illustratsiyalarning mavjudligi o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Bu yoshdagi o'quvchilar tasviriy tafakkur orqali bilimlarni tezroq qabul qilganliklari sababli, rasmlar, sxemalar va amaliy jarayonlarni ko'rsatuvchi ko'rgazmali vositalar muhim didaktik ahamiyatga ega.

Shuningdek, zamonaviy ta'lim tizimida kompetensiyaviy yondashuv asosida ishlab chiqilgan darsliklar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, muammoli vaziyatlarni hal qilish hamda ijodiy yondashuvni shakllantirishga xizmat qiladi. Shu sababli texnologiya darsliklarini yaratishda o'quvchilarning amaliy faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan topshiriqlar tizimini kengaytirish muhim hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun. – Toshkent, 2020.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi". – Toshkent, 2022.
3. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. Boshlang'ich ta'lim davlat ta'lim standarti. – Toshkent, 2021.
4. Ishmuhamedov, R., Yuldashev, M. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018.
5. Tolipov, O'., Usmonboyeva, M. Pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: Fan, 2017.
6. Ochilov, M. Yangi pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O'qituvchi, 2016.
7. Nurmatova, D. Boshlang'ich ta'lim metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
8. Qodirov, B. Mehnat va texnologiya fanini o'qitish metodikasi. – Toshkent: Fan, 2020.
9. Xoliqov, A. Pedagogik mahorat. – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2018.
10. Kulboyeva, D. A. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy qobiliyatini rivojlantirishda texnologiya fanining ahamiyati. – Ilmiy konferensiya materiallari, 2020.

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.